

do szczegółowego omówienia będziemy powracać. Gdy zaistnieją inne potrzeby wzmocnienia partnerskiej współpracy członków we wdrażaniu LSR to będą omawiane i po zaakceptowaniu wdrażane.

III.9. Wykaz planowanych działań w celu rozwinięcia współpracy pomiędzy podmiotami z obszaru LSR, zwiększenia zainteresowania a docelowo realizacji projektów partnerskich.

Nasza współpraca z podmiotami różnego sektora, grup interesu rozpoczęła się od chwili rejestracji w KRS. Przez cały okres rozwijamy tę współpracę i zapewne w najbliższych latach będziemy rozwijać na miarę naszych zdolności i możliwości w celu sprawniejszego, efektywniejszego wdrażania LSR. Przy opracowaniu LSR na lata 2021 – 2027 bardzo duży wkład w jakość zagadnień do realizacji w ramach LSR wnosili przedstawiciele podmiotów z naszego obszaru. Był to okres, gdzie poszczególni przedstawiciele podmiotów zapoznawali się, nabierali do siebie coraz większego zaufania i każdy z nich wносił coś nowego wzajemnie na siebie wpływali co wpływało na zwiększanie wkładu merytorycznego wnoszonego do opracowania LSR, W związku z tym łatwiej będzie podmiotom nawiązanie współpracy, dzielić się doświadczeniem i wspólnie realizować projekty. Takie wspólne realizowanie projektów będzie gwarantem, że projekt będzie realizowany na wysokim efektywnie poziomie. W ramach lokalnych kryteriów wyboru jedno z kryteriów wyboru będzie dotyczyło możliwości otrzymania punktów za realizację projektu we współpracy z innym podmiotem lub podmiotami z obszaru LGD. Podczas planowania działań aktywizujących będziemy zachęcać do realizacji przedsięwzięć we współpracy z innym podmiotem z obszaru LGD i uzasadniać, że takie postępowanie wpłynie na: efektywniejszą realizację zadania, pozwoli na rozwój osobisty przedstawicieli podmiotów, zintensyfikuje rozwój elementów społeczeństwa obywatelskiego.

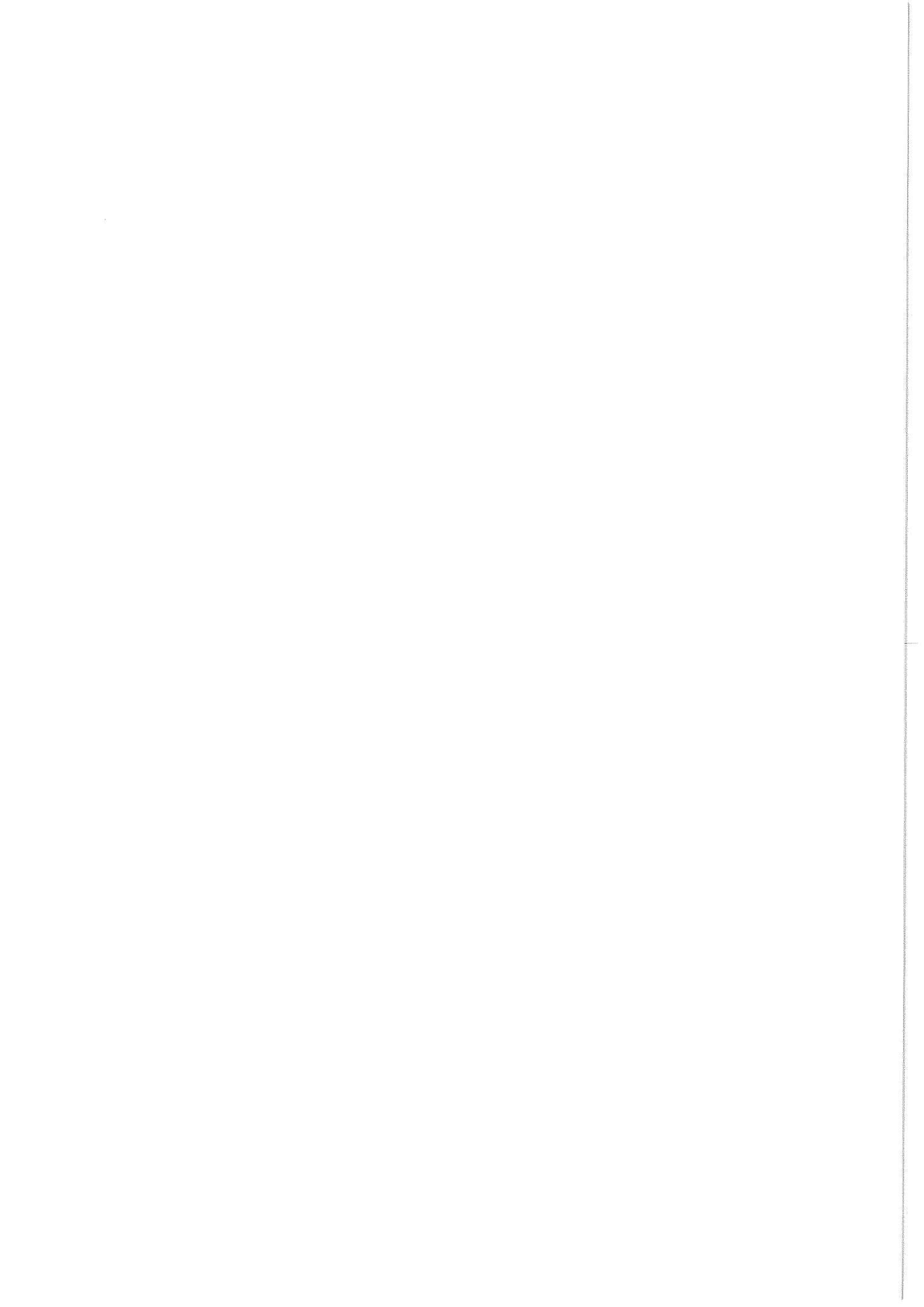
IV. Rozdział IV – Analiza potrzeb i potencjału LSR

IV.1. Analiza potrzeb rozwojowych i potencjałów obszaru wdrażania LSR wraz z ich uzasadnieniem

W wyniku zebranych uwag, propozycji, wypracowanych wniosków opracowaliśmy analizę potrzeb rozwojowych oraz potencjał naszego obszaru, które przedstawiamy w poniższych tabelach. Przedstawione poniżej potrzeby będziemy starali się zaspokoić a potencjał w umiejętny sposób zagospodarować.

Tabela 4. Analiza potrzeb rozwojowych:

L.p.	Wyszczególnienie potrzeb rozwojowych	Uzasadnienie
1	Istnieje potrzeba rozwoju komunikacji międzyludzkiej i infrastruktury łączności teleinformatycznej oraz przemieszczenia się – dojazdu do miejsca usług.	Podczas dyskusji na spotkaniach konsultacyjnych, wyrażonych w pracach plastycznych wielu rozmówców stwierdzało, że komunikacja międzyludzka jest na niskim poziomie (brak wzajemnego zaufania, zaangażowania w rozwiązywanie problemów innych osób, empatii), co utrudnia prowadzenie wspólnych działań i udzielania pomocy wzajemnej, szczególnie potrzebnej przy występowaniu wielu niedogodności życia codziennego (duże odległości od miejsca usług, przebywanie samemu w domu, bycie osobą z niepełnosprawnością, organizowanie aktywnego spędzania wolnego czasu, wzajemne udzielanie pomocy w pracach dnia codziennego, wzajemne przekazywanie wiedzy i umiejętności, przerwy w łączności teleinformatycznej). Podczas tychże spotkań wskazywano na niską jakość infrastruktury łączności teleinformatycznej co utrudnia

		<p>sprawną komunikację, a jest prawdopodobnie konsekwencją wysokich kosztów związanych z budowę i eksploatację wskazanej infrastruktury i być może wynika z rozproszonego układu osadniczego.</p> <p>Instytucje zbiorowego transportu ze względów ekonomicznych wycofują regularne połączenia autobusowe.</p>
2	Należy wspierać działania przedsiębiorstw społecznych.	<p>Na obszarze LSR zamieszkuje według danych z Bank Danych Lokalnych GUS ponad 1000 osób z niepełnosprawnościami (1267 co stanowi 2,56% ogółu mieszkańców obszaru LSR), z których wielu pragnie podjąć pracę zawodową, a zgodnie z danymi statystycznymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu na obszarze LGD funkcjonują dwie spółdzielnie socjalne i na spotkaniu konsultacyjnym z grupą interesu spółdzielnie socjalne obecni mocno podkreślali potrzebę prowadzenia różnego rodzaju zajęć, spotkań, konsultacji w celu popularyzacji tej formy pracy, aktywizacji, samorealizacji.</p>
3	Należy zwiększyć: ilość atrakcyjnych (innowacyjnych) elementów w infrastrukturze turystycznej i rekreacyjnej oraz urzędzeń w odpowiedzi na inicjatywy lokalne.	<p>W celu uatrakcyjnienia: wypoczynku; aktywizacji mieszkańców w tym włączenia społecznego seniorów , ludzi młodych i osób w niekorzystnej sytuacji, turystów na obiektach infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej należy je wyposażać w atrakcyjne elementy oraz realizować w odpowiedzi na lokalne inicjatywy. Zainstalowanie atrakcyjnych elementów pozwoli na większe zagospodarowanie urzędzeń infrastruktury przez samych mieszkańców oraz przybyłych turystów o których bardzo zabiegamy. Realizacja inwestycji w odpowiedzi na inicjatywy lokalne wpłynie na branie współodpowiedzialności za realizowane przedsięwzięcia i wzrost partycypacji społecznej.</p>
4	Na naszym obszarze należy podjąć działania wspierające osoby fizyczne w zakresie podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.	<p>Zgodnie z danymi statystycznymi z Bank Danych Lokalnych GUS oraz informacjami przekazanymi przez uczestników spotkań konsultacyjnych, w tym podczas spotkania z przedsiębiorcami na obszarze LSR wskaźnik ilości firm zatrudniających do 49 pracowników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wynosi na koniec 2020 r. – 3831 i jest on bardzo niski w stosunku do innych obszarów (w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym zamieszkujący nasz teren wartość wynosząca 10,1 pozycjonuje nas na jednym z najniższych miejsc w województwie.) (3,2313 pkt).</p> <p>Należy również wskazać, że w okresie wdrażania LSR w latach 2014 – 2020 występował duży popyt na działanie: Podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej. Wsparcia udzieliliśmy 41 osobom i w każdym konkursie ilość złożonych wniosków przekraczała posiadane do dyspozycji środki finansowe. W związku z tym w celu podniesienia konkurencyjności obszaru bezwzględnie</p>

		należy wspierać osoby fizyczne pragnące podjąć prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.
5	Należy wprowadzić działania w celu wsparcia osób młodych do 25 roku życia w podjęciu pracy lub samozatrudnieniu.	Zgodnie z danymi statystycznymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz z Bank Danych Lokalnych GUS oraz obserwacjami konsultantów odsetek młodych osób do 25 roku życia pozostających bez pracy w porównaniu do innych LGD jest bardzo duży (na koniec 2020 r. zarejestrowanych było 313 osób do 25 roku życia co stanowiło 18,8% ogółu bezrobotnych naszego obszaru) oraz znaczący odsetek (18,1%) osób z tej grupy przemieszcza się na stałe poza nasz obszar (w 2016 r. grupa w wieku liczyła – 3839 osób a w 2020 r. ta sama grupa wiekowa liczyła 3143 osoby przy porównywalnej liczbie ludności ogółem w 2016 r 49523, a w 2020 r - 49517). W związku z tym w celu obniżenia emigracji należy wspierać wskazaną grupę osób w pozyskaniu nowych kompetencji lub wspierać finansowo w podejmowaniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Na ten problem wskazali również osoby wypełniające ankiety i stwierdzali, że dużym problemem jest brak wolnych środków finansowych. Tę grupę uznajemy za grupę w niekorzystnej sytuacji. Podczas wdrażania LSR w latach 2014 – 2020 udzieliliśmy wsparcia finansowego 41 osobom na podjęcie pozarolniczej działalności gospodarczej i we wszystkich konkursach ilość złożonych wniosków przekraczała nasze możliwości finansowe.
6	Należy wspierać uaktywnianie działalności organizacji pozarządowych i lokalnych liderów.	Według uczestników konsultacji i wskazaniami przekazanymi w ankietach, zwłaszcza przez osoby dorosłe LGD powinno wspierać uaktywnianie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w celu budowy społeczeństwa obywatelskiego.
7	Należy zwiększyć liczbę i jakość usług opiekuńczych dla osób, które ukończyły 60 rok życia, aby przeciwdziałać izolacji i ubóstwu lub wykluczeniu społecznemu (sieroty dorosłe).	Według danych statystycznych przekazanych z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu potwierdzonych podczas spotkań konsultacyjnych obecnie jest zbyt mało osób objętych usługami opiekuńczymi. Aktualnie na naszym obszarze zamieszkuje 8616 osób, które ukończyły 60 rok życia (co stanowi 17,4% ogółu mieszkańców) i z tendencją wzrostową – od 2016 r do 2020 r wzrost o 4,1%, a w opinii uczestników konsultacji ta grupa społeczna poddawana jest izolacji, zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Na naszym obszarze funkcjonowało kilka gospodarstw opiekuńczych (na terenie gmin: Bobrowo, Zbiczno, Brzozie) i były w pełni obłożone.
8	Należy zaspokoić potrzebę zwiększonego zainteresowania zajęciami dla seniorów – osób, które ukończyły 60 rok życia.	Podczas bardzo wielu spotkań i danych statystycznych przekazanych przez Urząd Marszałkowskie w Toruniu wynika, że ilość seniorów – osób, które ukończyły 60 rok życia na naszym obszarze wzrasta, a obecnie zamieszkuje 8616 osób. Konsultanci jak i sami seniorzy podczas spotkań konsultacyjnych stwierdzali, że coraz

		<p>bardziej zainteresowani są w aktywnym spędzaniu wolnego czasu na realizowaniu swoich pasji, marzeń podczas różnego rodzaju zajęć. Wnoszą więc o pomoc w spełnieniu swoich oczekiwań. Według ankiety, którą wypełniały poszczególne gminy naszego obszaru z funkcjonujących 5 klubów seniora korzystały 134 osoby i przedstawiciele gmin wskazywali na duże zainteresowanie tą formą aktywizacji.</p>
9	Należy bezwzględnie podnieść jakość szkolenia młodych osób.	<p>Zgodnie z danymi statystycznymi przekazanymi przez Urząd Marszałkowski w Toruniu i potwierdzonymi przez uczestników konsultacji wynika, że obszar Stowarzyszenia charakteryzuje się niską jakością kształcenia na poziomie podstawowym, o czym świadczą wyniki egzaminów zewnętrznych. Według danych OKE w ostatnich 3 latach wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego kształtowały się tu na niższym poziomie niż średnio w naszym województwie i w kraju (złą sytuację notuje się zwłaszcza w przypadku j. angielskiego – wyniki nie przekraczały 85% średniej wojewódzkiej i 80% średniej krajowej). Na naszym obszarze na koniec 2020 r. zamieszkiwało 11383 osoby w wieku od 6 do 24 lat.</p>
10	Należy podjąć działania w celu zmniejszenia liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz z większą empatią wprowadzać działania związane z pomocą społeczną	<p>Według danych statystycznych GUS – Bank Danych Lokalnych potwierdzonych przez uczestników konsultacji na obszarze LSR jest stosunkowo duża liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W większości gmin wchodzących w skład LGD (7 z 9 gmin) udział liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem utrzymuje się powyżej średniej dla regionu, najwyższa wartość występuje w gminie Zbiczno (w 2020 r. 177% średniej wojewódzkiej). Faktem jest, że liczba ta spada, gdyż na koniec 2016 r. wynosiła 5886 osób, by na koniec 2020 r. wynosić 3769 osób, jednakże tempo jest zbyt małe (co daje 4,8176 pkt). W procesie opracowania LSR na lata 2021 – 2027 uczestnicy spotkań przedstawiali szereg propozycji do udzielania pomocy wskazanej grupie w celu poprawy obecnego stanu, które należy wdrażać. Proponowali o zaangażowanie w to dzieło Wnioskodawców działań ze wsparciem finansowym z LSR.</p>
11	Należy zwiększyć ilość działań ze znamionami innowacyjnymi, zwłaszcza w przedsięwzięciach: infrastrukturalnych, podejmowaniu pozarolniczej działalności gospodarczej oraz w rozwijaniu pozarolniczej działalności gospodarstw rolnych.	<p>Badania własne i z wypowiedzi uczestników konsultacji w sposób jednoznaczny wynika, że na naszym obszarze jest mała ilość podmiotów/osób fizycznych realizujących działania ze znamionami innowacyjnymi to znaczy mające na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR opracowanym przez Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie” lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania</p>

		<p>istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych, gdzie efekty będą: kreatywne – powstałe w wyniku autorskiego pomysłu, dotyczącego nowych produktów, usług, procesów czy organizacji lub imitujące – wzorowane na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach czy organizacji i dotyczą nowego sposobu wykorzystania ewentualnie mobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych. Na pewno nie mogą mieć cech pozornych charakteryzujących się drobnymi zmianami oferującymi rzekome nowości. Taki stan rzeczy przekłada się między innymi na przyporządkowanie (6 z 9) gmin naszego obszaru do grupy gmin zagrożonych trwałą marginalizacją ze względów społeczno-gospodarczych jak również wpływa w znaczący sposób na niską wartość wskaźnika G (opisanego w pkt. 29 tego rozdziału). Wdrażanie instrumentów innowacyjnych pozwala na ciągłe dostosowywanie się do zmian.</p>
12	Należy wspierać rolników prowadzących małe gospodarstwa rolne w rozwijaniu pozarolniczej działalności gospodarstw rolnych.	<p>Wieloletnie badania własne i z ustaleń przeprowadzonych konsultacji wynika, że w wielu małych gospodarstwach rolnych jest nadmiar siły roboczej. Ilość gospodarstw w tej grupie wzrasta. Według GUS na koniec 2020 r. gospodarstw rolnych o powierzchni do 10 ha było 2012. Eliminacja funkcjonowania tychże gospodarstw wpłynie na: zmiany gospodarcze - punktowo – omawianych gospodarstw, koncentrację produkcji w innych gospodarstwach, jak również nastąpi zwiększenie powierzchni pól z jedną uprawą co spowoduje zmiany w krajobrazie. Takie zmiany mogą negatywnie wpłynąć na miejscowe zmiany klimatyczne.</p>
13	Należy zwiększyć wykorzystanie gospodarcze lokalnych zasobów naturalnych przez przedsiębiorców oraz podczas prowadzonych: Klubów seniora, Uniwersytety trzeciego wieku, Zajęciach aktywizacyjnych, Edukacyjnych klubach młodzieżowych, Projektach edukacyjnych, Warsztatach.	<p>Podczas spotkań konsultacyjnych wielu dyskutantów podnosiło zasadność zwiększenia wykorzystania lokalnych zasobów naturalnych (materialne, niematerialne). Nasz obszar charakteryzuje się pewnymi wyróżnikami zasobów materialnych i niematerialnych, które należy wykorzystać w większym stopniu, aby można było tworzyć „markę regionalną” niezbędną do wzrostu sprzedaży. Mamy tu na myśli: drewno; las; ryby; zbiorniki wodne; produkty żywnościowe; kruszywa; dobra niematerialne; krajobraz; czyste środowisko – ziemia, woda, powietrze; itp.</p>
14	Należy wspierać mieszkańców obszaru LGD w podnoszeniu wiedzy i kompetencji, między innymi w zakresie rozwoju usług z wykorzystaniem cyfryzacji.	<p>Ze złożonych ankiet, zwłaszcza przez osoby młode oraz podczas spotkań konsultacyjnych uczestnicy wnosili o potrzebie wspierania mieszkańców obszaru LGD w podnoszeniu wiedzy i kompetencji w zakresie rozwoju usług z wykorzystaniem cyfryzacji ze względu na potrzeby przedstawiane przez pracodawców potencjalnym pracownikom oraz wymogi obecnego rynku gospodarczego.</p>

15	Należy zwiększyć ofertę w zakresie świadczenia usług na rzecz wspierania włączenia społecznego oraz działań aktywizacyjno-integracyjnych osób będących w niekomfortowej sytuacji a zwłaszcza dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Uczestnicy spotkań konsultacyjnych stwierdzali, że istnieje pilna potrzeba poprawy oferty w zakresie świadczenia usług na rzecz wspierania włączenia społecznego oraz działań aktywizacyjno-integracyjnych osób dorosłych a zwłaszcza seniorów i osób z niepełnosprawnościami, gdyż na naszym obszarze wzrasta ilość seniorów (od 2016 r. do 2020 r. o 4,1%), a osób z niepełnosprawnościami udokumentowanych stosownym orzeczeniem lekarskim jest ponad 1000 osób.
16	Należy zintensyfikować działania w celu zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. podczas prowadzonych: Klubów seniora, Uniwersytety trzeciego wieku, Zajęciach aktywizacyjnych, Edukacyjnych klubach młodzieżowych, Projektach edukacyjnych, Warsztatach.	Wielu osób podczas spotkań konsultacyjnych, w przedłożonych pracach plastycznych i w ankietach podnosili potrzebę zwiększenia działań w celu zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego (dlatego też na naszym terenie jest wiele obszarów poddanych ochronie prawnej). Są to nasze wyróżniki, które pozwolą na zachowanie naszej tożsamości kulturowej, terytorialnej i przyczynią się do wzrostu rozwoju turystyki co zapewne przełoży się na rozwój gospodarczy, wymianę wiedzy i doświadczenia (rozmowy z turystami). Efektem będzie również większe zainteresowanie zamieszkiwaniem na naszym obszarze.
17	Należy wzmocnić działania w celu odtworzenia i zachowania ginących zawodów.	Mieszkańcy obszaru LGD od wielu lat podnoszą pilną potrzebę odtworzenia i zachowania ginących zawodów. Takie działania mogą być inspiracją do samorozwoju dla uczestników warsztatów i ofertą do rozwoju talentów.
18	Należy podjąć działania w celu zwiększenia aktywności dzieci i młodzieży uczącej się w wieku od 6 do 24 lat oraz poprawić wyniki z egzaminów zewnętrznych.	Bardzo wielu dyskutantów na spotkaniach i w ankietach podnosiło pilną potrzebę wdrożenia działań w celu zwiększenia aktywności opisanej grupy społecznej, gdyż na naszym obszarze są tylko dwie drużyny harcerskie, siedem klubów sportowych, jedna drużyna skautów. Z danych z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu wynika, że uczniowie 8-klas podstawowych z naszego obszaru otrzymują na egzaminach zewnętrznych jedne z najniższych ocen w porównaniu do innych uczniów z naszego województwa i należy według konsultantów podjąć radykalne kroki, aby zmienić - poprawić ten stan rzeczy.
19	Należy podnieść świadomość ekologiczną mieszkańców obszaru LSR.	W dyskusji podczas konsultacji społecznych oraz danymi wskazanymi w ankietach zwłaszcza przez osoby młode wynika, że świadomość ekologiczna jest na niskim poziomie i przeprowadzenie warsztatów/szkoleń może być elementem do podniesienia wiedzy oraz czynnikiem do poprawy świadomości a przy okazji przyczyni się do integracji społecznej.
20	Należy zintensyfikować działania w kierunku rozwoju turystyki z uwzględnieniem przestrzegania wskaźnika Schneidera – intensywność ruchu turystycznego wyrażony liczbą turystów	Z danych statystycznych otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu popartych wypowiedziami podczas spotkań konsultacyjnych i wynikami z ankiet (poprzez wskazania głównie przez harcerzy i osoby dorosłe) na naszym obszarze występuje wiele firm oferujących usługi turystyczne, jednakże należy

	korzystających z noclegów, przypadająca na 1000 mieszkańców stałych.	zintensyfikować działania w celu jego rozwoju z uwzględnieniem wskaźnika Schneidera.
21	Należy podjąć działania w celu zwiększenia ilości produktów lokalnych lub regionalnych lub tradycyjnych oferowanych do sprzedaży.	Uczestnicy konsultacji społecznych zgodnie podkreślali, że istnieje pilna potrzeba zwiększenia ilości produktów lokalnych lub regionalnych lub tradycyjnych oferowanych do nabycia w celu zwiększenia dochodu przez sprzedającego oraz uatrakcyjnienia pobytu na naszym obszarze. Na liście produktów regionalnych w UM wpisany jest tylko jeden produkt.
22	Należy zwiększyć atrakcyjność infrastruktury turystycznej (miejsca do rekreacji i wypoczynku, miejsca obsługi dla rowerzystów, tablice informacyjne, itp.).	W celu zwiększenia konkurencyjności naszego obszaru należy zwiększyć atrakcyjność infrastruktury turystycznej, gdzie turysta będzie miał możliwość sfinalizowania swojej potrzeby, co było wskazaniem podczas prowadzenia konsultacji społecznych.
23	Należy zintensyfikować działania w celu zwiększenia aktywizacji społeczności lokalnej, a zwłaszcza osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby najbardziej potrzebujące.	Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych i wskazaniami przedstawionymi w ankietach przez osoby dorosłe wynika, że między innymi działania prowadzone przez nasze LGD wpłynęły znacząco na aktywizację społeczną i należy zintensyfikować działania w tym kierunku, co wpłynie dodatnio na wzrost gospodarczy i zmniejszenie osób korzystających ze świadczeń społecznych, gdyż obecnie wskaźnik korzystających ze świadczeń społecznych jest powyżej średniej dla regionu – opisany w pkt 10.
24	Należy podnieść wrażliwość społeczności lokalnej na władane środowisko przyrodnicze i krajobrazowe.	Wielu dyskutantów na spotkaniach konsultacyjnych i przekazywanych informacji w inny sposób np. w pracach plastycznych stwierdzało, że mamy bardzo zdrowe, atrakcyjne przyrodniczo, z wieloma wyjątkowymi obiektami przyrodniczymi środowisko przyrodnicze i o zróżnicowanym krajobrazie obszar, który należy eksponować turystom w różnorodny sposób i powiększać wiedzę o jego walorach, cechach, metodach zachowania dla następnych pokoleń.
25	Należy zwiększyć ilość działań realizowanych w partnerstwie.	Na podstawie wniosków z konsultacji społecznych i ankiet oraz rozmów istnieje społeczne uzasadnienie, aby niektóre działania wdrażane przez LGD były realizowane w partnerstwie np. z ngo, co wpłynie pozytywnie na poprawę relacji międzyludzkich i efektywność projektu.
26	Należy zwiększyć ilość i podnieść efektywność działań komunikacyjnych wśród mieszkańców naszego obszaru	Na podstawie wniosków z konsultacji różnego rodzaju istnieje pilna potrzeba zwiększenia ilości i podniesienia efektywności działań komunikacyjnych w celu zwiększenia ilości osób/firm będących Beneficjentami wdrażania LSR i zarządzania LSR.
27	Należy podjąć wszechstronne działania wpływające na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją	Na obszarze LSR zidentyfikowane zostały gminy (Bartniczka, Bobrowo, Brzozie, Jabłonowo Pomorskie, Osiek, Świdziebnia) zagrożone trwałą marginalizacją (dane otrzymane z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu) co również potwierdzali dyskutanci podczas konsultacji po

		wcześniejszym przedstawieniu uzasadnienia doboru gmin do tej kategorii.
28	W celu zwiększenia wiarygodności rozwojowej naszego społeczeństwa zobowiązani jesteśmy do systematycznego zmniejszania stopy bezrobocia.	Zgodnie z danymi z Banku Danych Lokalnych GUS, bezrobocie na naszym obszarze na koniec 2020 r. wynosiło 5,3% i było wyższe niż w kraju, które wynosiło 4,6%. W strukturze bezrobotnych osoby do 25 roku życia stanowiły 18,8% i był to najwyższy wskaźnik w naszym województwie. Dodatkowo w strukturze bezrobotnych kobiety stanowiły 62%. Od 2016 r do 2020 roku bezrobocie na naszym obszarze spadło o 13,2%.
29	Należy prowadzić działania w celu zwiększenia wpływu dochodu podatkowego do jst, gdyż jednym z warunków rozwoju jest posiadanie własnych środków finansowych.	Na podstawie danych statystycznych przedstawionych na stronie ministerstwa finansów wynika, że średnia arytmetyczna wskaźnika G dla naszych gmin na koniec 2020 r. wynosiła 1217,89, (co daje 3,08 pkt). Jest to wartość poniżej średniej krajowej. Podczas konsultacji uczestnicy potwierdzali zasadność podejmowania wszelakich działań związanych z podniesieniem wartości wskaźnika G przy zachowania dziedzictwa: historycznego, przyrodniczego, kulturowego. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wskaźnik G dla każdej gminy oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (z tytułu podatku od nieruchomości; podatku rolnego; podatku leśnego; podatku od środków transportowych podatku od czynności cywilnoprawnych; podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej; wpływów z opłaty skarbowej; wpływów z opłaty eksploatacyjnej; udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy.
30	Aktualnie na naszym obszarze ilość osób w wieku przedprodukcyjnym jest wyższa od ilości osób w wieku poprodukcyjnym, jednakże systematycznie wzrasta liczba naszych mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i z przyjemnością będziemy wdrażali różne działania aktywizujące tę grupę wiekową. Należy również wprowadzać elementy postępu cywilizacyjnego w celu utrzymania odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym.	Na podstawie danych z Bank Danych Lokalnych GUS w wieku nieprodukcyjnym na naszym obszarze na koniec 2020 r. zamieszkiwało 18044 osób, z tym, że jest przewaga osób w wieku przedprodukcyjnym nad ilością osób w wieku poprodukcyjnym (co daje 1,1855 pkt), jednakże po analizie danych GUS na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat liczba osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie rośnie i jest to wynikiem starzenia się społeczeństwa oraz co przedstawiali również konsultanci na spotkaniach podając konkretne przykłady, przemieszczania się osób z miasta na spokojny, z czystym środowiskiem obszar naszego LSR. Od 2016 roku do 2020 r. wzrost ten wyniósł 4,1%.
31	Aby sprostać wymaganiom stawianym przed obszarami rozwijającymi się zobowiązani jesteśmy do odwrócenia skali	Z danych pozyskanych z Bank Danych Lokalnych GUS wynika, że w 2020 r. o 14 osób więcej wymeldowało się z naszego obszaru w stosunku do osób, które zameldowały się. Jest to proces, który należy odwrócić i w tym celu należy przeprowadzić wiele działań o których apelowali na

	migracji przedstawionych w danych dotyczących wymeldowania.	spotkaniach konsultanci (4,0452 pkt). Pomiędzy rokiem 2013 a 2020 liczba mieszkańców wzrosła tylko na terenie gmin: Brodnica i Zbiczno.
32	Należy wprowadzać działania w celu poprawy relacji międzyludzkich.	Uczestnicy konsultacji zgodnie wypowiedzieli się, że relacje międzyludzkie wśród mieszkańców naszego obszaru są bardzo niekorzystne co wpływa negatywnie na budowę społeczeństwa obywatelskiego (zaufania, odpowiedzialności, życzliwości, współlistnienia, współczucia, empatii, bezinteresownej pomocy, wzajemnego wspierania, świadomego współdziałania, dziękczynienia, odporności psychicznej).
33	Zobowiązani jesteśmy do poprawy naszych relacji z: glebą, krajobrazem, zwierzętami, drugim człowiekiem.	Podczas spotkań konsultacyjnych oraz w pracach dzieci i ankietach przedstawiane pilną potrzebę poprawy relacji z wyszczególnionymi elementami otaczającymi nas w celu zwiększenia komfortu życia, co wpłynie pozytywnie na wzrost konkurencyjności obszaru.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 5. Analiza potencjału:

L.p.	Wyszczególnienie potencjału obszaru LSR	Uzasadnienie
1	Z obserwacji oraz w trakcie konsultacji konsultanci w sposób słowny i plastyczny podkreślali, że mamy rozproszony układ osadniczy,	Zdaniem bardzo wielu ekspertów taki układ osadniczy sprzyja prowadzeniu w wielu gospodarstwach rolnych pozarolniczych działalności związanych z organizacją spędzania wolnego czasu, ale wzrastają koszty związane z budową infrastruktury łączności technicznej.
2	Występowanie obszarów NATURA 2000 i innych form ochrony przyrody oraz ich wysokie walory przyrodnicze. Powierzchnia obszarów chronionych wynosi ponad 25600 ha, co stanowi ponad 25% powierzchni obszaru LGD – na podstawie danych statystycznych (strona 16 LSR)	Występowanie takiej formy ochrony przyrody sprzyja rozwojowi działalności nieuciążliwej na środowisko, co podkreślali konsultanci w sposób słowny, w ankietach i sposób plastyczny.
3	Z analizy własnej LGD oraz wypowiedzi na spotkaniach konsultacyjnych rozwija się podaż produkcji towarowej produktów produkowanych metodami ekologicznymi, tradycyjnymi, regionalnymi.	Na różnych imprezach obserwujemy zapotrzebowanie na takie produkty, które jak podkreślają oferenci przekładają się na składane zamówienia indywidualne. Z wypowiedzi ekspertów od marketingu turystycznego wiemy, że więcej niż 50% turystów realizuje turystykę smakową (szkolenie Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna – Tleń – 2023 r.).
4	Rozwinięta sieć szlaków turystycznych i miejsc widokowych. Po zapoznaniu się z ofertami PTTK oraz Lasów Państwowych, Parków krajobrazowych potwierdzonych wypowiedziami uczestników podczas spotkań konsultacyjnych na naszym	Ekspersi od marketingu turystycznego (szkolenie Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna – Tleń – 2023 r.) podkreślali, że wzrasta ilość turystów pragnących w aktywny sposób zagospodarować wolny czas i dlatego między

	obszarze posiadamy rozwiniętą sieć zmysłowych szlaków turystycznych.	innymi niezbędne do tego są zmysłowe (podnoszące wyobraźnię) szlaki turystyczne.
5	Według konsultantów z przewagą przedstawicieli grupy interesu sektora publicznego stwierdzają, że na naszym obszarze szkoły posiadają dobrze rozwiniętą bazę edukacyjną	Według wypowiedzi osób prowadzących zajęcia edukacyjne do prowadzenia zróżnicowanych zajęć dydaktycznych a zwłaszcza dzieci, młodzieży i seniorów niezbędna jest dobrze rozwinięta baza edukacyjna.
6	Według wypowiedzi konsultantów i z doświadczenia uznajemy, że na naszym obszarze jest wysoka wartość przestrzegania zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami lub ludzi młodych oraz zasady równości kobiet i mężczyzn.	W działaniach LGD potwierdzonych podczas przeprowadzania konsultacji społecznych przez jego uczestników na naszym obszarze nie odnotowaliśmy braku równości szans i dyskryminacji, w tym braku dostępności dla osób z niepełnosprawnościami lub ludzi młodych oraz zasady równości kobiet i mężczyzn, co potwierdzają pracownicy biura LGD obsługujący wnioski o wsparcie finansowe.
7	Podczas opracowania niniejszego LSR konsultanci stwierdzali, że posiadamy wiele rodzajów zasobów naturalnych , które również jest wskazane w danych statystycznych GUS.	Konsultanci LSR podnosili potrzebę wykorzystania, zagospodarowania różnorodnych zasobów naturalnych: materialnych i niematerialnych obfitujących na naszym obszarze. Jest to również element obniżający koszty działalności gospodarczej podczas opracowywania biznes planu dla potencjalnego przedsiębiorcy.
8	Wielu turystów (przedstawiciele Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej) w rozmowach stwierdzało, że nasz obszar obfituje w wyróżniające nas budownictwo sakralne – drewniane kościoły, co potwierdzali konsultanci LSR.	Zgodnie z ewidencją zabytków na naszym obszarze jest wiele kościołów w tym kościołów drewnianych przedstawiających między innymi walory turystyczne.
9	Według specjalistów od lasów w naszych lasach powierzchnia zbiorników wodnych jest stosunkowo duża i wynosi 6%, oraz posiada trzy stopnie: runo leśne, podszycie, różne gatunki drzewostanu (liściaste, iglaste), co potwierdzali konsultanci w sposób słowny a dzieci przedstawiały w sposób plastyczny.	Według specjalistów taka charakterystyka lasów: sprzyja wypoczynkowi osobom w nim przebywającym, pozwala na szybszy przyrost masy, zwiększa jego odporność na niesprzyjające warunki zewnętrzne – Plan urządzenia lasu – Nadleśnictwo Brodnica.

Źródło: Opracowanie własne.

Dostępność:

Zagadnienie związane z dostępnością jest zagadnieniem horyzontalnym. Oznacza to, że powinna być wykonana analiza dotycząca problemów i potrzeb w tym zakresie. Taką ocenę przeprowadzaliśmy podczas procesu konsultacji ze społecznością lokalną we wszystkich formach. Faktem jest, że standardy dostępności są różne dla różnych grup mieszkańców wynikającymi z różnych uwarunkowań ((osoby młode – dorosłe, sprawne umysłowo – z problemami, z małymi dziećmi – bez dzieci, majątne – z problemami finansowymi, aktywne zawodowo – bierne zawodowo, osoby mobilne – uzależnione od przewoźnika, osoby posiadające sprawną infrastrukturę łączności (telefon internet) – osoby bez takiego dobra łączności, osoby posiadające umiejętność pracy w grupie – indywidualiści, itp.)) i z takimi uwarunkowaniami spotykaliśmy się podczas konsultacji. Sam fakt utrudnień w dostępności do dóbr,

usług jest motorem, wyzwaniem do naszych działań o których nie zawsze artykułujemy w niniejszym opracowaniu i niejednokrotnie stwierdzamy, że miarą humanizmu człowieka jest jego stosunek do osób słabszych. Jest to jednym z czynników wpływających na przedstawianie potrzeb rozwojowych. Dodatkowo w lokalnych kryteriach premiować niektóre przedsięwzięcia realizowane w partnerstwie, co wpływa na dobór działań po konsultacjach między podmiotami współodpowiedzialnymi za wdrożenie operacji/projektu. Zagadnienie dostępności w obrazowi sposób przedstawiły dzieci w pracach plastycznych, które były inspiracją do wielu działań.

Poniżej przedstawiamy podstawowe potrzeby dostępności wypracowane podczas różnych form konsultacji:

- istnieje pilna potrzeba dostępności na całym obszarze LSR do sieci teleinformatycznej o wysokiej skali,
- wprowadzenia regularnych przewozów osób do Brodnicy, zwłaszcza z terenu gmin: Górzno, Brzozie, Jabłonowo Pomorskie, Zbiczno lub zastosować dojazdy na żądanie po wcześniejszym uzgodnieniu czasu, miejsca wyjazdu,
- podnieść atrakcyjność infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – pozwalającej na zaprezentowanie wyjątkowości danych urzędzeń, dotyczy całego obszaru LSR,
- ,zwiększenia dostępności do większych wartościowo zewnętrznych środków finansowych na podjęcie pozarolniczej działalności gospodarczej,
- powstawania gospodarstw świadczących usługi opiekuńcze,
- utworzenia gospodarstw świadczących usługi w ramach zagród edukacyjnych z wykorzystaniem potencjału obszaru,
- restrukturyzacji gospodarstw w kierunku gospodarstw świadczących usługi agroturystyczne z wykorzystaniem potencjału obszaru,
- zwiększenia propozycji udziału w zajęciach aktywizacyjno-integracyjnych skierowanych do osób, które ukończyły 60 rok życia,
- prowadzenia zajęć podnoszących poziom wiedzy niezbędnej do poprawy wyników na egzaminach zewnętrznych uczniów szkół naszego obszaru,
- wdrożenia zajęć wyzwalających wzrost aktywności dzieci i młodzieży uczącej się w wieku od 6 do 24 lat,
- pilna potrzeba poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją.
- pilna potrzeba poprawy komunikacji międzyludzkiej.

IV.2. Określenie grup docelowych szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR

Po przeanalizowaniu materiałów z konsultacji społecznych przeprowadzonych na: spotkaniach, wyrażonych w ankietach, przekazanych informacji, podczas dyskusji przeprowadzonych w biurze LGD, ukazanych w pracach plastycznych, rozmowach indywidualnych oraz uwzględnieniu danych statystycznych a także warunków przedstawionych w stosownych wytycznych programowych stwierdzamy, że grupami docelowymi na naszym obszarze są: dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat; wszyscy mieszkańcy obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia; rolnicy prowadzący małe gospodarstwa rolne; osoby fizyczne pragnące prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą, mieszkańcy obszaru LSR. Po wnikliwych dyskusjach na konsultacjach dla wskazanych powyżej grup mieszkańców dedykujemy konkursy przygotowane bezpośrednio dla nich (grupy docelowe).

Bardzo istotną grupą będącą w niekorzystnej sytuacji z punktu widzenia realizacji LSR są osoby młode do ukończenia 25 roku życia (strona 25). Dlatego też osoby z wskazanej grupy pragnące otrzymać wsparcie finansowe na podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej zobowiązane będą składać wnioski w konkursach otwartych i konkurować z innymi wiekowo osobami fizycznymi. Jednakże wnioskodawcy z tej grupy przy wyborze operacji w ramach lokalnych kryteriów mogą ubiegać się o dodatkowe punkty co zwiększy szanse przedstawicielom tej grupy osób na otrzymanie wsparcia finansowego.

Przy wyborze wymienionych grup jako kryterium uwzględnialiśmy między innymi: skalę problemu w porównaniu do odsetka ilościowego i konsekwencji zaniechania działania, możliwości pozyskania środków finansowych, oddziaływania zrealizowanych interwencji na rozwój społeczny i gospodarczy oraz konkurencyjność obszaru.

Podczas dyskusji potwierdziliśmy również potrzebę rozbudowy inwestycji związanych z infrastrukturą turystyczną i rekreacyjną, która po realizacji będzie służyła do rozwoju między innymi grup przedstawionych powyżej oraz rozwojowi turystyki.

Po zespoleniu nasuwa się ogólny wniosek, że wspierać będziemy dużą grupę naszych mieszkańców dla budowy kapitału społecznego, gospodarczego przy poszanowaniu posiadanego tak cennego środowiska przyrodniczego.

Tabela 6. Grupy docelowe na obszarze naszego LGD w zależności od formy wsparcia:

L.p.	Grupa docelowa	Powiązanie z (numer pozycji):		Uzasadnienie wyboru grupy	Forma wsparcia
		Analizy potrzeb rozwojowych	Potencjał obszaru		
1	Osoby młode –dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat z obszaru objętego lokalną strategią rozwoju.	1, 4, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Na koniec 2020 r. na naszym obszarze zamieszkiwało 11383 osób w wieku od 6 do 24 lat (22,9% ogółu mieszkańców), a wyniki na egzaminach zewnętrznych ośmioklasisty są jedne z najniższych w naszym województwie (strona 25), funkcjonuje mało form zbiorowego działania: dwie drużyny harcerskie, osiem klubów sportowych, jedna drużyna skautów (strona 27)	Projekty grantowe: Edukacyjne kluby młodzieżowe, Projekty edukacyjne, Warsztaty.
2	Wszyscy mieszkańcy obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia.	1, 2, 4, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Na naszym obszarze zamieszkuje 8616 seniorów (17,4% ogółu mieszkańców obszaru).Według ankiet przekazanych przez Urzędy Gmin dużym dowodzeniem cieszą się zajęcia aktywizacyjno-integracyjne, poprawa integracji wpłynie korzystnie na komunikację międzyludzką (strona 30). Funkcjonujące do tego okresu gospodarstwa opiekuńcze były w pełni obłożone (strona 25).	Projekty grantowe: Kluby seniora, Uniwersytety trzeciego wieku, Zajęcia aktywizacyjne.

3	Rolnicy albo małżonek rolnika albo domownik z małego gospodarstwa rolnego.	1, 4, 7, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9	W gospodarstwach rolnych następuje koncentracja: ziemi, pracy, kapitału, organizacji czego efektem jest spadek kosztów jednostkowych produkcji. W celu sprostania potrzebom bytowym prowadzący mniejsze gospodarstwa rolne wprowadzają dywersyfikację dochodu, czego jesteśmy świadkami na co dzień. Według GUS na naszym obszarze jest 2012 gospodarstw rolnych o powierzchni 1-10 ha.	Wsparcie finansowe na przygotowanie do prowadzenia pozarolniczej działalności: gospodarstwa agroturystyczne, zagrody edukacyjne, gospodarstwa opiekuńcze.
4	Osoby fizyczne pragnące prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą.	2, 3, 4, 6, 10, 11, 13, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9	Na naszym obszarze wskaźnik ilości firm zatrudniających do 49 pracowników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wynosi na koniec 2020 r. – 3831 i jest bardzo niski w stosunku do innych obszarów (w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym zamieszkujący nasz teren, wartość wynosząca 10,1 pozycjonuje nas na jednym z najniższych miejsc w województwie.). Należy również wskazać, że w okresie wdrażania LSR w latach 2014 – 2020 występuje duży popyt na działanie: Podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej. Wsparcia udzieliliśmy 41 osobom i w każdym konkursie ilość złożonych wniosków przekraczała posiadane środki finansowe.	Udzielanie pomocy finansowej na podjęcie pozarolniczej działalności gospodarczej.
5	Mieszkańcy obszaru LSR	2, 3, 4, 6, 10, 11, 13, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33	2, 4, 8, 9	Na naszym obszarze zamieszkuje 49517 osób. Sześć gmin zagrożonych jest trwałą marginalizacją. Nasz teren odwiedzają	Wsparanie finansowe na inwestycje związane z infrastrukturą

				turyści. Wsparcie inwestycji turystycznych i rekreacyjnych wpłynie pozytywnie na jakość odpoczynku, relaksu, rekreacji, poprawy stosunków międzyludzkich i wzrost satysfakcji u turystów.	turystyczną i rekreacyjną.
--	--	--	--	---	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne.

IV.3. Analiza, w jaki sposób LGD może wesprzeć zarówno lokalne, jak i ponadlokalne inicjatywy.

LGD działa już od kilku lat i w naszych szeregach funkcjonują członkowie z różnym doświadczeniem w działalności tego typu organizacji. Poza tym w naszych szeregach są członkowie przedstawiciele różnych organizacji pozarządowych. W dotychczasowej działalności wspieramy różne inicjatywy, chociażby: uczestniczyliśmy w opracowaniu inicjatywy Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego gmin powiatu brodnickiego i jego wdrażaniu – wsparcie w przekazywaniu myśli, rozwiązań, doświadczenia ze wdrażaniu środków z Unii Europejskiej; wspieramy na różne sposoby działalność Stowarzyszenia EKOŁAN, które zrzesza rolników, producentów żywności metodami ekologicznymi – wsparcie w organizacji spotkań oraz w promocji żywności między innymi od członków tego Stowarzyszenia jak również zakup niektórych produktów na nasze spotkania (imprezy promujące LSR, szkolenia, itp.); współpracujemy z Polskim Związkiem Wędkarskim Oddział Toruń – pozyskujemy od nich na bieżąco informacje o zasadach ochrony wód w zbiornikach, która jest niezbędnym elementem do promocji naszego obszaru, dokonujemy zakupu ryb wędzonych, wspieramy działania związane z restytucją jesiota. Wspieramy harcerzy – wsparliśmy zakup umundurowania, wesprzemy w organizacji kursu żeglarskiego. W przypadku spółdzielni socjalnych – prowadzimy promocję tego typu Instytucji, a w przypadku oferowania produktów, który będzie odpowiadał naszemu oczekiwaniu zapewne dokonamy zakupu.

Jesteśmy przekonani, że nasza współpraca będzie dalej kontynuowana. Udzielaliśmy doraźnego wsparcia wielu instytucjom, osobom zainteresowanym utworzeniem organizacji pozarządowej, które były zainteresowane naszą pomocą i kiedykolwiek, ktokolwiek zwróci się do nas to zapewne otrzyma wsparcia na miarę naszych możliwości.

Obecnie uczestniczymy o opracowaniu Strategii Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy i będziemy uczestniczyć we wdrażaniu tej strategii.

Zapewne posiadając wiedzę i doświadczenie każdej zainteresowanej instytucji, osobie udzielimy pomocy na etapie przygotowania wniosku o pomoc finansową, pomocy w nawiązaniu kontaktów poza obszarem naszego LGD, pomocy na etapie realizacji operacji/projektu, rozliczenia zrealizowanej operacji/projektu; a jeśli walne zebranie członków wyrazi zgodę to możemy realizować daną inicjatywę we współpracy. Jesteśmy otwarci na wspieranie, pomoc innym w celu budowy odporności: społeczeństwa, gospodarki, środowiska i w konsekwencji do budowy społeczeństwa obywatelskiego, gdyż sukces każdej ze wspartych inicjatyw będzie również naszym wspólnym sukcesem.

W latach 2014 – 2020 wdrażaliśmy LSR między innymi z udziałem środków finansowych z EFMR, które cieszyły się dużym powodzeniem wśród przedsiębiorców oraz jednostek samorządu terytorialnego, dzięki czemu blisko współpracowaliśmy z korzyścią dla nas (pozyskaliśmy dużą dawkę wiedzy o rybakach, którą wykorzystujemy w codziennej pracy). Sądzymy, że opracowane przez Instytucję Zarządzającą zasady umożliwią nam o ubieganie się o środki finansowe na lata 2021 – 2027 ze środków finansowych z EFMRiA, co przełoży się na bardzo bliska współpracę z sektorem rybackim.

W celu zwiększenia konkurencyjności obszaru będziemy zabiegali o współpracę wiele osób, Instytucji, organizacji , które nie wymieniamy w tym miejscu ze względu na brak dokładnych danych.

